

7. PREDLOŽKY (Prepozície)

- **neohybné a neplnovýznamové slová, ktoré vyjadrujú vzťahy medzi slovami**
- **vždy stoja pred podstatnými menami, zámenami a číslovkami**

OTÁZKA: /

Rozdelenie podľa druhu:

1. Prvotné predložky (používajú sa len vo funkcii predložky!!)

a podľa zloženia sa delia na:

- **jednoduché:** bez, cez, do, k, medzi, na, o, od, okrem, po, pod, pre, pred, pri, proti, s, so, u, z, zo, v;
- **zložené** – popod, ponad, popri, spod, sponad, spoza
(= sú zložené z dvoch jednoduchých predložiek, PR: po+pod,...)

2. Druhotné predložky vznikli z iných slovných druhov a používajú sa aj v inej funkcii:

- **z podstatných mien** – vďaka, vinou, zásluhou, v záujme, vzhľadom na;
 - **z prísloviak** – blízko, mimo, poryše, okolo;
 - **zo sloviak** – začínajúc, končiac, v porovnaní s...
- ° Predložky **s, z, v, k** kvôli výslovnosti niekedy priberajú samohlásku **o** alebo **u**, a to pred slovom, ktoré má v prvej slabike rovnakú alebo výslovnostne podobnú spoluhlásku ako predložka: **zo** záhrady, **vo** vani, **ku** garáži, **zo** školy, **so** sestrou, **vo** svojej, **ku** skrini.
Tento jav sa nazýva **vokalizácia** predložiek / vokál = samohláska /.
- ° Zároveň ich vyslovujeme splyvavo s nasledujúcim slovom ako jedno slovo „**zo** sestrou“
Tento jav nazývame **spodobovanie**.

Prehľad predložiek

Predložky sa spájajú s rozličnými pádmami: (<u>nominatív je bezpredložkový pád!</u>)		
s jedným pádom	s genitívom	bez, do, od, u, z, zo, okrem, spoza, sponad, spopod, podľa, namiesto, vyše, mimo, uprostred, vôkol
	s datívom	k, ku, proti, naproti, voči, napriek, kvôli
	s akuzatívom	cez, pre, popod, skrz
	s lokálom	pri, popri
	s inštrumentálom	s, so
s dvoma pádmami	s akuzatívom a inštrumentálom	nad, pod, pred, medzi
	s akuzatívom a lokálom	na, o, po, v
s tromi pádmami	s genitívom akuzatívom a inštrumentálom	za

Správne a nesprávne používanie predložiek

správne

píšeme perom
rozbila to kameňom
píšeme s veľkým písmenom
je o päť minút dvanásť
idem po teba
Je to kdesi pri Prešove.
Vzhľadom na to neprehovoril.
Kniha na opakovanie učiva.
Prišli s cieľom zvíťaziť.
Počas choroby.
Postavenie mimo hry.
Z pravopisnej stránky.
Nestihli to pre chorobu.
Boli smutní z neúspechu.
Bud' ku mne milý.
Som v internáte, v izbe.
Hovor do mikrofónu.
Priprav sa na odpoveď.
To závisí od teba.

nesprávne

píšeme s perom
rozbila to s kameňom
píšeme veľkým písmenom
je za päť minút dvanásť
idem pre teba
Je to kdesi u Prešova.
Vzhľadom k tomu neprehovoril.
Kniha pre opakovanie učiva.
Prišli za účelom zvíťaziť.
Po dobu choroby.
Postavenie mimo hru.
Po pravopisnej stránke.
Nestihli to vd'aka chorobe.
Boli smutní vd'aka neúspechu.
Bud' na mňa milý.
Som na internáte, na izbe.
Hovor na mikrofón.
Priprav sa k odpovedi.
To závisí na tebe.